

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 8Csp/27/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219202154
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Raul Pospíšil
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2019:1219202154.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II sudcom Mgr. Raulom Pospíšilom v právnej veci žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, Boulevard Haussmann 1, Paríž, Francúzsko, reg. č. 542097902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, Karadžičova 2, Bratislava, IČO: 47258713, zast. Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s.r.o., Ventúrska 16, Bratislava, proti žalovanej: F. Q., nar. XX.XX.XXXX, Q. XX, B. - V., o zaplatenie 764,64 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 724,64 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 04.05.2016 do zaplatenia, to všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 89,60 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručенou súdu dňa 25.04.2019 sa žalobca domáhal aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie žalovanej istiny vo výške 764,64 Eur s úrokom vo výške 27,40 % z nezaplatenej istiny zo sumy 640,11 Eur od 04.05.2016 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 724,64 Eur od 04.05.2016 do zaplatenia a náhrady trov konania, titulom nesplateného úveru.

2. Podanie žaloby na súd pôvodný žalobca odôvodnil tým, že dňa 17.03.2015 uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovanou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok právneho predchodcu žalobcu poskytnúť žalovanej úver vo výške 860,40 Eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného v zmluve a súčasne záväzok žalovanej vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami formou 20 mesačných splátok vo výške 54,07 eur, t.j. celkom 1.081,40 eur so splatnosťou prvej splátky 15.04.2015. Žalovaná svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnila. Do dnešného dňa žalovaná uhradila právnenmu predchodcovi žalobcu len sumu vo výške 324,42 eur, čo preukazuje výpis z úverového účtu žalovanej. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovanej právny predchodca žalobcu vyhlásil dňa 03.05.2016 mimoriadnu splatnosť úveru. Žalovaná má voči žalovanému do dnešného dňa neuhradené záväzky v celkovej výške 764,64 eur (640,11 eur z titulu zvyšku dlžnej úverovej istiny; 82,93 eur z titulu dlžných úrokov z úveru; 1,60 eur z titulu dlžných poplatkov za vedenie účtu; 40 eur z titulu nákladov spojených s uplatňovaním pohľadávky).

3. Dňa 23.09.2019 zverejnil súd Oznámenie o podanej žalobe na webovej stránke súdu a úradnej tabuli súdu, ktorým doručil žalovanej žalobu s poučením, že žaloba sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

4. Podľa § 297 veta druhá písm. b) Civilného sporového poriadku, pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 Eur.

5. Podľa § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku, vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

6. Na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení bol vo veci dňa 29.10.2019 verejne vyhlásený rozsudok bez nariadenia ústneho pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo vyvesené na úradnej tabuli tunajšieho súdu.

7. Súd na základe vykonaného dokazovania oboznámením sa s listinnými dôkaznými prostriedkami nachádzajúcimi sa v spise dospel k nasledovným skutkovým zisteniam.

8. Právny predchodca žalobcu a žalovaná uzavreli dňa 17.03.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX - účelový úver na kúpu spotrebného tovaru, na základe ktorej mal byť žalovanej poskytnutý úver vo výške 860,40 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 20 mesačných splátkach po 54,07 Eur, pri výške úrokovej sadzby 27,40 % ročne. Dátum konečnej splatnosti bol stanovený na 15.11.2016.

9. Listom zo dňa 11.05.2016 žalobca oznámil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti poskytnutého úveru ku dňu 03.05.2016. Výška dlžnej sumy ku dňu splatnosti predstavovala istinu 640,11 Eur, úroky, poplatky a poisťné 84,53 Eur a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 40 Eur.

10. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

16. Podľa § 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení v rozhodnom čase, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení v rozhodnom čase, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi

spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

19. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

20. Na základe vykonaného dokazovania a s poukazom na citované zákonné ustanovenia dospel k záveru, že žaloba je sčasti dôvodná.

21. Z obsahu podanej žaloby vyplýva, že predmetom konania je nárok žalobcu proti žalovanej vyplývajúci zo štandardnej formulárovej Zmluvy o úvere uzatvorenej medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovanou ako fyzickou osobou podľa zákona č. 129/2010 Z. z. Zmluva má tak charakter spotrebiteľského právneho vzťahu. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu. Súd posúdil zmluvný vzťah strán ako spotrebiteľskú úverovú zmluvu, na ktorú sa vzťahujú vyššie citované ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch.

22. V rovine súkromného práva a osobitne zmluvného práva je pre úpravu právnych vzťahov a spotrebiteľských záväzkov určujúcim právnym predpisom Občiansky zákonník, ktorý v tejto sfére predstavuje lex specialis právny režim spotrebiteľských zmlúv ku všetkým ostatným právnym predpisom s obdobným predmetom súkromnoprávnej regulácie dotýkajúcim sa spotrebiteľských zmlúv a záväzkov z nich plynúcich. Ide o prioritné pôsobenie Občianskeho zákonníka na všetky záväzkové vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ a ktoré môžu byť upravené aj v osobitných právnych predpisoch. Občiansky zákonník v tejto časti preto pôsobí ako právny predpis nielen osobitnej právnej povahy, ale aj právny predpis absolútnej výkladovej priority pre celú sféru spotrebiteľských záväzkov a normatívnu úpravu ich prvkov obsiahnutú v Občianskom zákonníku, ako aj v akomkoľvek inom osobitnom právnom predpise.

23. V konaní bolo preukázané, že medzi stranami bola v písomnej forme platne uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z., na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej finančné prostriedky. Žalovanej dňom splatnosti úveru 03.05.2016 vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi zostatok nesplateného úveru. Týmto fakticky došlo zo strany žalobcu k ukončeniu zmluvného vzťahu s žalovanou. Zosplatenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový/zmluvný vzťah. Priznaním žalobcom uplatneného úroku vo výške 27,40 % ročne, by došlo k hrubej nadvláde veriteľa a k vzniku právneho stavu, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k tejto zmene záväzku nedošlo. Keď už spotrebiteľ nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Z tohto dôvodu si potom žalobca už nemôže voči žalovanej uplatňovať ďalšie nároky z úverovej zmluvy - úrok vo výške 27,40 % z dlžnej sumy 640,11 Eur od 04.05.2016 do zaplatenia, pretože zmluvný vzťah medzi stranami skončil vyčísleným zostatku úveru, ktorý je predmetom tohto konania. Povinnosť platiť úroky z omeškania je už dôsledkom omeškania, za omeškanie s ich platením už ďalšie úroky z omeškania nepatria.

24. Súd v naznačenom smere ďalej poukazuje aj na početnú judikatúru a ustálenú súdnu prax, podľa ktorej niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania je obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania. Dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Nie je teda možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania (napr. rozhodnutia Krajského súdu

v Prešove č. k. 6Co/182/2011, č. k. 6Co/190/2014 a č. k. 1Co/30/2012, ďalej Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/527/2015-63 zo dňa 02.12.2015, Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/165/2013 a č. k. 5Co/567/2013, ako aj Najvyššieho súdu SR 4 Obo 143/1998 a uznesenie ÚS SR IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012).

25. Súd preto nepriznal žalobcovi nárok na úrok vo výške 27,40 % z nezaplatenej istiny 640,11 Eur od 04.05.2016 a v tejto časti súd žalobu zamietol ako nedôvodnú, keď si žalobca uplatňoval zmluvný úrok po splatnosti úveru, pretože podľa uvedenej ustálenej súdnej praxe vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe zmluvných úrokov, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami.

26. Vyhlásením predčasnej splatnosti zo strany veriteľa v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka zmluva o spotrebiteľskom úvere zaniká. Zanikajú tak aj všetky práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Povinnosť platiť zmluvné úroky, ako aj ich výška vyplýva priamo zo zmluvy, z dohody strán, a nie z právneho predpisu. Bez zmluvy niet spotrebiteľského úveru. Vyhlásením predčasnej splatnosti tak zaniká povinnosť spotrebiteľa splácať veriteľovi poskytnutý spotrebiteľský úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie (riadne, v zaniknutej zmluve dohodnuté) úroky. Inými slovami povedané, nakoľko zmluva zaniká práve týmto okamihom (vyhlásením splatnosti) a práve týmto okamihom nastupuje nová povinnosť spotrebiteľa, práve k tomu okamihu sa zastavuje (zmluvne dohodnutá) povinnosť spotrebiteľa platiť (riadne, zmluvne dohodnuté) úroky a spotrebiteľ je povinný vrátiť veriteľovi popri nesplatení istiny len tie (riadne, v zaniknutej zmluve dohodnuté) úroky, ktoré boli splatné k predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľovi vzniká povinnosť vrátiť nesplatenú istinu a splatné úroky, ktorých výška sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. V prípade omeškania spotrebiteľa s vrátením týchto prostriedkov je spotrebiteľ povinný platiť výlučne úroky z omeškania, avšak nie riadne úroky.

27. Okrem toho je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že úroky sú vyjadrením ceny peňazí. Úrok predstavuje vopred dojednanú odplatu za užívanie istiny. Ak by veriteľ popri riadnych úrokoch (ako cenu peňazí istiny) od spotrebiteľa požadoval aj úroky z omeškania z istiny, čím by sa istina veriteľa, ako už súd spomenul v odseku 23, úročila duplicitne. Jeden krát vo forme riadnych úrokov, ktoré by ako cenu peňazí požadoval veriteľ za to, že dlžník nevrátil celú istinu včas, druhý krát vo forme úrokov z omeškania, ktoré by veriteľ požadoval z toho istého titulu - že spotrebiteľ nevrátil celú istinu včas. Takejto požiadavke súd musí odoprieť ochranu okrem vyššie uvedených dôvodov aj z titulu rozporu s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), aj vzhľadom na zjavné zneužitie práva (čl. 5 CSP). Povinnosť spotrebiteľa platiť veriteľovi riadne úroky po tom, čo sa veriteľ vykonaním jednostranného právneho úkonu rozhodol ukončiť zmluvný vzťah so spotrebiteľom, nevyplýva zo žiadneho ustanovenia žiadneho právneho predpisu.

28. Na záver je potrebné, vzhľadom na právnu istotu, ako aj na obdobné spory do budúcnosti, uviesť, že ak by takáto povinnosť spotrebiteľa (platiť riadne úroky aj po vyhlásení predčasnej splatnosti zo strany veriteľa) bola inkorporovaná priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere, takáto skutočnosť by bola irelevantná a nepoživajúca oporu v práve, nakoľko dané ustanovenie by bolo neplatné s ohľadom na § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže by išlo o odklon od práv spotrebiteľa v jeho neprospech, a jednalo by sa o neprijateľnú spotrebiteľskú podmienku, vzhľadom na značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

29. S poukazom na uvedené a skutočnosť, že žalovaná svoj záväzok platiť úver riadne a včas nespĺnila, v dôsledku čoho bol žalobca nútený od zmluvy odstúpiť, resp. vyhlásiť pohľadávku za splatnú, dostala sa žalovaná s plnením peňažného dlhu do omeškania. Súd preto dospel k záveru, že žaloba žalobcu je v časti žalovanej istiny (istina 640,11 Eur, vyčíslený úrok 82,93 Eur, poplatok za vedenie účtu 1,60 Eur, celkovo 724,64 Eur) dôvodná a je listinnými dôkazmi preukázaná. Súd preto žalobcovi v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznal ním požadovaný zákonný úrok z omeškania vo výške tak, ako si ho uplatnil v žalobe. Vo zvyšnej časti súd posúdil nárok žalobcu za nepreukázaný a nedôvodný.

30. Vo zvyšnej časti 40 Eur ako nákladov spojených s uplatnením pohľadávky súd žalobu zamietol a to z dôvodu nepreukázania týchto nákladov. Zo súdneho spisu, resp., z dokladov predložených žalobcom tieto položky nijako nevyplývajú.

31. Žalobca si uplatňoval sumu vo výške 764,64 Eur s príslušenstvom, pričom bol úspešný v časti 724,64 Eur s príslušenstvom, čo predstavuje 94,80 % úspechu a 5,20 % neúspechu žalobcu. Čistý úspech žalobcu teda predstavuje 89,60 % (94,80 mínus 5,20). Na základe uvedeného je neúspešná

žalovaná povinná žalobcovi nahradiť trovy konania v uvedenom rozsahu. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresný súd Bratislava II v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.